

Ko e Liliu 'a Siosefa Sāmitá

Na'e fakafoki mai 'e he 'Eikí mo ha toe ngaahi akonaki 'o fakafou 'i he Liliu 'e Siosefa Sāmita 'a e Tohi Tapú.

Te ke lava 'o ma'u 'a e tohi 'a Mōsesé 'i ho'o folofolá? Na'e fakafoki mai 'e he 'Eikí ha 'ilo lahi ange 'o fakafou 'i he Liliu 'a Siosefa Sāmitá, kau ai 'a e ngaahi me'a-hā-mai mo e ngaahi akonaki 'a Mōsesé mo ha ni'ihhi kehe. 'Oku ma'u 'eni 'i he Tohi 'a Mōsesé 'i he Mata'itofe Mahu'ingá.

Lau 'a e Mōsesé 1:3–4, 6, 8, 39. Kumi 'a e me'a na'e ako 'e Mōsesé fekau'aki mo ia pea mo e 'Eikí lolotonga 'ene ngaahi mata me'a-hā-mai. (Te ke lava foki 'o fekumi ki ha ngaahi veesi manako 'i he Tohi 'a Mōsesé.)

- 'E tokoni fēfē nai 'a e ngaahi akonaki 'i he ngaahi veesi ko 'eni 'i he'etau feinga ke muimui 'i he Fakamo'uí?
- Ko e hā ka ongo'i hounga'ia ai ha taha 'i he me'a na'e fakahā 'e he 'Eikí 'i he ngaahi veesi ko 'eni?

Na'e fakafoki mai 'e he 'Eikí ha ngaahi mo'oni "mahinongofua mo mahu'inga" 'o fakafou 'i he Liliu 'a Siosefa Sāmitá.

Kuó ke fanongo nai 'oku 'i ai ha ngaahi mo'oni mahu'inga 'oku puli pe 'ikai mahino 'i he Tohi Tapú? Ko e Tohi Tapú ko ha tohi ia 'oku falala'anga mo ue'i fakalaumālie. Ka neongo ia, na'e ako 'i 'e Nifai 'oku 'i ai ha "ngaahi me'a mahinongofua mo mahu'inga" 'oku puli pe 'ikai mahino (1 Nifai 13:28–29). Hangē ko 'eni, 'oku 'ikai 'asi fakahangatonu 'a e papitaisó 'i he Tohi Tapú kae 'oua kuo a'u ki he Fuakava Fo'ou, pea 'oku 'ikai fakamatala 'i 'e he talanoa fakatohitapu kia Noá na'e fakatokanga 'a e 'Eikí ki he kakaí mo 'oange ha faingamālie ke nau fakatomala ai kimu'a pea toki tuku mai 'a e lōmakí.

Lau 'a e Mōsesé 6:64–66; 8:16–17, 20 ke 'ilo'i 'a e founga na'e fakafoki mai ai 'e he 'Eikí ha ngaahi mo'oni mahu'inga 'i he Liliu 'a Siosefa Sāmitá.

- 'E tokoni fēfē nai kiate kitautolu 'i he 'aho ní ke tau 'ilo'i ko e papitaisó ko ha fekau ia talu mei he ngaahi 'aho 'o 'Ātamá?
- Te ne tokoni'i fēfē nai kitautolu ke tau 'ilo'i 'oku fakaafe'i ma'u pē kitautolu 'e he 'Eikí ke tau fakatomala pea [te Ne] loto-fiemālie ke fakamolemole'i kitautolu?
- 'Oku tokoni fēfē nai 'a e ngaahi mo'oni ko 'eni ke tataki kitautolu ki he fakamo'uí 'o fakafou 'ia Sisū Kalaisi?

Na'e iku 'a e ngaahi fakahā 'a e 'Eikí 'i he Liliu 'a Siosefa Sāmitá ki ha ngaahi fakahā lahi ange 'i he Tokāteline mo e Ngaahi Fuakavá.

Kuo tokoni'i nai koe 'e he ako folofolá ke ke ma'u mo ha toe fakahā kehe? Na'e hoko ia kia Siosefa. Hili pē ha taimi nounou mei he'ene 'ilo 'i he liliu fakalaumālie fekau'aki mo hono fokotu'u 'e 'Īnoke mo hono kakaí 'a Sai-oné (vakai, Mōsesé 7:18–21), na'e fakahā 'e he 'Eikí ha ngaahi fakahinohino kia Siosefa ke tokoni ki he Kāingalotú ke nau hoko ko ha kakai 'o Saione (vakai, Tokāteline mo e Ngaahi Fuakava 38, 42, 45).

Na'e hoko ha sipinga 'e taha 'o e me'a ni 'i he taimi na'e liliu ai 'e Siosefa Sāmita mo Sitenei Likitoni 'a e Sione 5:29. Na'a na ma'u ha ngaahi fehu'i fekau'aki mo hēvani mo heli na'e iku ai ki ha me'a-hā-mai fakafofo 'oku lekooti 'i he taimi ni 'i he Tokāteline mo e Ngaahi Fuakava 76. Na'e kau 'i he vīsone ko 'eni ha ngaahi mo'oni fekau'aki mo e ngaahi nāunau 'e tolu 'e lava ke ma'u 'e he kakaí hili 'a e mo'ui ko 'eni.

Lau 'a e Tokāteline mo e Ngaahi Fuakava 76:22–24, 50–53, mo e 58–62, pea faka'ilonga'i 'a e me'a 'okú ke ako fekau'aki mo Sisū Kalaisi pea mo e founga 'e lava ke tau foki ai 'o nofo mo Ia mo e Tamai Hēvaní.

- Ko e hā ha ngaahi fo'i lea pe ngaahi kupu'i lea na'a ke faka'ilonga'i? Ko e hā hono 'uhingá?
- Ko e hā ka ongo'i hounga'ia ai ha taha ke 'ilo'i 'a e ngaahi mo'oni ko 'eni?

Na'e 'omi 'e he 'Eikí ha mahino fakatokāteline mo ha ngaahi 'ilo lahi ange ki he ngaahi veesi 'o e Tohi Tapú 'o fakafou 'i he Liliu 'a Siosefa Sāmitá.

Makehe mei he Mata'itofe Mahu'ingá, 'okú ke 'ilo nai 'a e feitu'u ke ma'u ai 'a e Liliu 'e Siosefa Sāmita 'a e Tohi Tapú? 'Oku ma'u ha konga lahi 'i he Ngaahi Konga Kuo Filifili mei he Liliu 'e Siosefa Sāmita 'a e Tohi Tapú 'i he konga ki mui 'o e folofolá pe 'i he Fakamatala Fakalahi ki he Liliu 'a Siosefa Sāmitá 'a ia 'oku ma'u 'i he konga Ngaahi Tokoni Akó 'i he Gospel Library app. Ako 'a e founga ke faka'aonga 'i ai 'a e ngaahi ma'u'anga tokoni ko 'eni 'aki ha'o vakai ki he sipinga mo e fakamatala 'i laló.

NGAAHI KONGA NA'E FILIFILI MEI HE LILIU 'E SIOSEFA SĀMITA 'A E TOHI TAPÚ

'Oku 'oatu heni 'a e ngaahi konga na'e filifili mai mei he Liliu 'e Siosefa Sāmita 'a e pulusi 'a Kingi Sēmisi 'o e Tohi Tapú (LSS). Na'e hanga 'e he 'Eiki' o fakahinohino 'i 'a e Palófitá ko Siosefa Sāmitá ke ne fakafoki mai 'a e ngaahi mo'oni ki he ngaahi tohi 'i he Tohi Tapú 'a ia na'e mole pe liliu talu mei hono tohi 'o e ngaahi 'uluaki folofolá. Na'e hanga 'e he ngaahi mo'oni na'e fakafoki mai ko 'eni 'o fakamahino 'i 'a e tokātelinē pea mahino ange ai hono lau 'o e folofolá. Na'e ngāue 'aki 'a e ngaahi potufolofola ko ia na'e filifili ke kau 'i he Ngaahi Fakahinohino ki he Folofolá tu'unga 'i ha fakangofua na'e ma'u mei he Poate ki he Akó 'a e Siasi 'o Sisū Kalaisi 'o e Kau Mā'oni'oni 'i he Ngaahi 'Aho Kimui Ni Hono Uá, 'i Tau'atina, 'i Misuli, pea 'oku totonu ke tokoni ia ke toe mahino ange kiate kimoutolu 'a e ngaahi folofolá 'o tatau ai pē pe ko e fa'ahinga lea fē 'oku liliu ia ki af.

Koe'uhi ko hono fakahā mai 'e he 'Eiki' kia Siosefa ha ngaahi mo'oni na'e 'osi tohi ia 'e kinautolu na'a nau 'uluaki hiki 'a e ngaahi tohi, ka 'oku 'ikai faitatau 'a e Liliu 'a Siosefa Sāmitá mo ha toe liliu kehe 'o e Tohi Tapú 'i he māmaní. 'I he'ene peheé 'oku ngāue 'aki heni 'a e fo'i lea ko e liliú 'i ha 'uhinga 'oku falahi ange mo kehe ia mei hono 'uhinga mahení, he ko e liliu 'a Siosefa na'e lahi ange hono fai ia 'i he fakahā ka 'oku 'ikai ko hano liliu mei ha lea 'e taha ki ha lea kehe. Vakai ki he "Liliu 'a Siosefa Sāmitá (LSS)" 'i he fakahokohoko fakamotu'alea 'i he ngaahi kaveinga 'i he Ngaahi Fakahinohinó ke ma'u mei ai ha fakamatala lahi ange 'o kau ki he LSS.

'Oku hanga 'e he fakatātā 'oku hā atu 'i lalo ní 'o faka'ali'ali atu ha sipinga 'o e ngaahi me'a na'e to'oto'o mei he LSS:

Ko e potufolofola 'ul'uli matolu ko 'eni ko e potufolofola ia 'i he liliu 'e Siosefa Sāmita 'a e Tohi Tapu Kingi Sēmisi. Ka koe'uhi ko e hanga 'e he'ene liliú 'o fakafoki mai 'a e ngaahi fo'i lea 'e ni'ihí ki he Tohi Tapú, kuo pāu leva ke kehekehe 'a e fika 'o e ngaahi vesi mei he pulusi ko ia 'okú ke ngāue'aki.

LSS, Mātū 4:1, 5–6, 8–9

(fakafehoanaki mo e Mātū 4:1, 5–6, 8–9; pea na'e fai mo e ngaahi liliu tatau 'i he Luke 4:2, 5–11)

(Na'e tatakí atu 'a Sisū 'e he Laumālié, ka 'oku 'ikai ko Sētane.)

1 Pea na'e toki tatakí atu 'a Sisū 'e he Laumālié ki he feitu'u maomaongoá, ke ne 'i he 'Otuá.

5 Pea na'e toki 'ohake 'a Sisū ki he kolo tapú, pea tuku ia 'e he Laumālié 'i he tumutumu 'o e tempalé.

6 Pea na'e toki ha'u 'a e tēvoló kiate ia 'o pehē ange, Kapau ko e 'Alo koe 'o e 'Otuá, fakató hifo koe ki lalo; he kuo tohi, Te ne tuku ki he'ene kau 'angeló 'a e fekau ke nau vakai kiate koe: pea te nau hahapapai koe 'i honau nimá, telia na'a touia ho va'é 'i ha maka.

8 Pea na'e toe 'i he Laumālié 'a Sisū, peá ne 'ohake ia ki ha mo'unga mā'olunga 'aupito, 'o ne faka'ali'ali kiate ia 'a e ngaahi pule'anga kotoa 'o e māmani pea mo honau nāunāu.

'Oku hā'i atu 'i heni 'a e potufolofola 'i ho'o Tohi Tapú 'a ia 'oku totonu ke ke fakafehoanaki ki ai 'a e liliu 'a Siosefa Sāmitá.

'Oku hanga 'e he fakamatala ko 'eni 'o fakamatala 'i 'a e tokāteline na'e fakamahino 'i 'e Siosefa Sāmita 'i he'ene liliú.

Ko e fakalea 'eni 'o e tohi 'o hangē ko hono liliu ia 'e Siosefa Sāmitá.

'I ha ngaahi lea fakafonua 'e ni'ihí, 'e lava ke ma'u 'a e ngaahi potufolofola 'o e Liliu 'a Siosefa Sāmitá 'i he ngaahi futinouti 'o e Pulusinga 'a e Siasi 'o e Tohi Tapú pe 'i he "Related Content" 'i he ngaahi me'angāue faka'ilekitulōniká.

Lau 'a e ngaahi potufolofola ko 'eni 'i he Tohi Tapú, pea faka'aonga 'i 'a e Liliu 'a Siosefa Sāmitá ke 'ilo 'i 'a e ngaahi liliu na'e ue'i fakalaumālié.

Sione 1:16–18 (Liliu 'e Siosefa Sāmita, Sione 1:16–19)

Sione 4:24 (Liliu 'e Siosefa Sāmita, Sione 4:26)

Sione 6:44 (Liliu 'e Siosefa Sāmita, Sione 6:44)

- Ko e hā 'oku ako'i atu 'e he ngaahi liliu ue'i fakalaumālie ko 'eni fekau'aki mo Sisū Kalaisi?
- Ko e hā 'oku hoko ai ko ha tāpuaki hono ma'u ha mahino lelei ange ki he ngaahi me'a ko 'eni?